

FINOM TEXTIL, TÉGLÁBÓL

ÉPÍTÉSZ |
Studio KO

YVES SAINT LAURENT MÚZEUM | MARRÁKES, MAROKKÓ

SZERZŐ |
Ware-Nagy Orsolya

FOTÓ |
© Dan Glasser

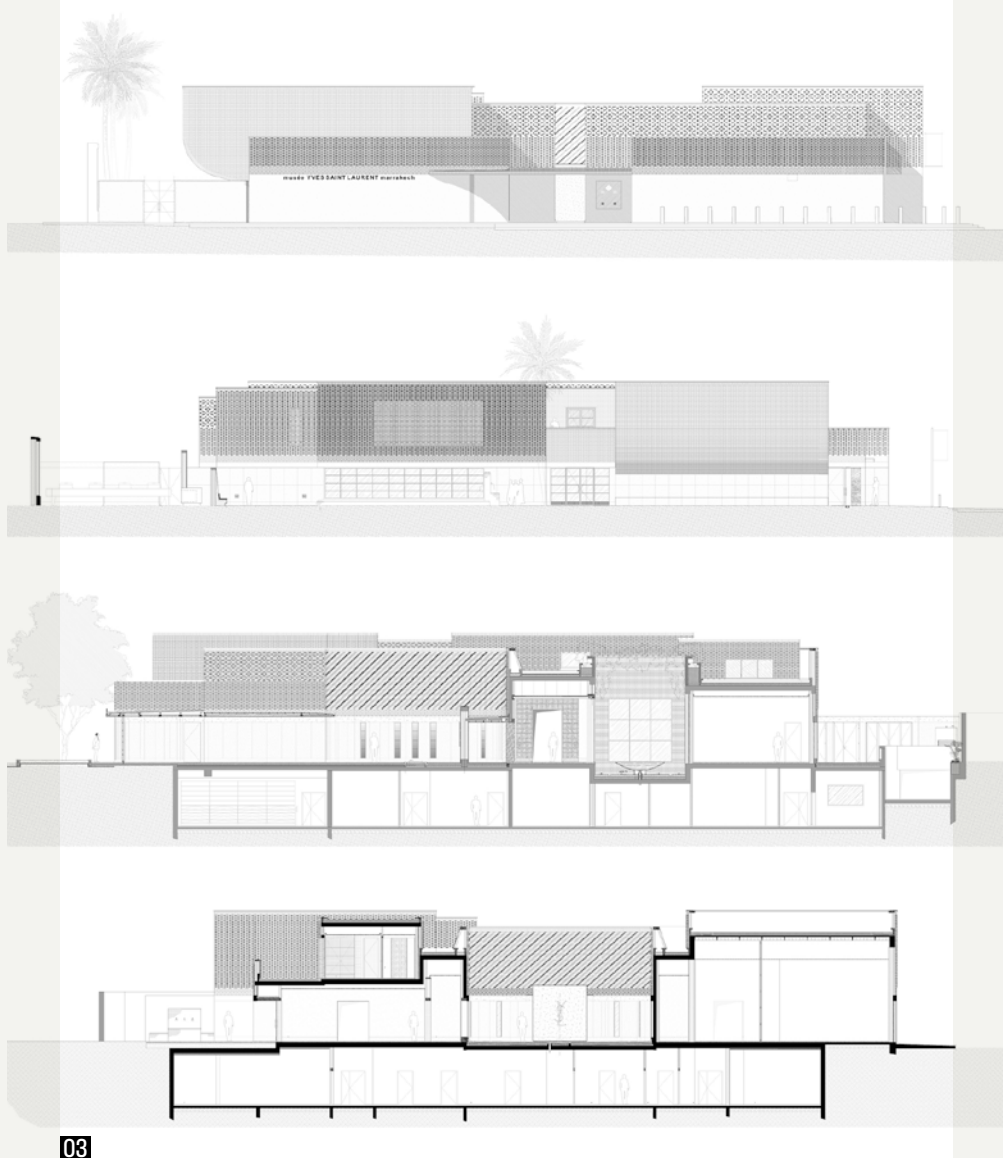
—A múzeumtervezésben – gondolhatjuk – az lehet az igazán nehéz, hogy háttérrel kell képezni a jövőbeni bemutatandó műtárgyak vagy festmények számára, amelyek megjelenéséről, jellegéről, stílusáról esetleg még kevés elképzelésünk van. Általában az a cél, hogy az épület – különösen igaz ez a belső felületekre – semleges vászonként jelenjen meg a műtárgyak háttereként, ne zavarjon, ne rivalizáljon a kiállított

műtárgyakkal. [1. 2] Ebből a szempontból akár azt is mondhatjuk, könnyű dolguk volt a Marokkóban, Marrákes városában épült múzeum tervezőinek, mert pontosan tudták, hogy kinek és minek terveznek: a Pierre Bergé-Yves Saint Laurent Alapítvány által kezelt hagyaték, Yves Saint Laurent francia divattervező munkáinak elhelyezéséhez és bemutatásához volt szükség egy múzeumépületre.

01

- 01 Az épület főbejárata
- 02 Yves Saint Laurent portréja 1972-ből, Reginald Gray rajza, forrás: Wikipedia
- 03 Homlokzatok és metszetek

03

— A 2008-ban elhunyt, legendás divattervező számos munkáját ihlette az észak-afrikai város, illetve számos tervrajza itt is készült. Vonzódása az észak-afrikai világhoz nem véletlen: a Marokkóval szomszédos Algériában született, és csak tizenhét évesen települt át Párizsba, hogy divattervezést tanuljon – hamarosan *Christian Dior* pártfogoltja lett. Marrákesben fiatalemberként, de már befutott tervezőként járt először 1966-ban, az utazást hamarosan házvásárlás követte, és rendszeres látogató lett Marokkóban.

02

— A marokkói múzeummal egy időben nyílt meg 2017-ben egy párizsi múzeum is abban az épületben, amelyben a művész 1974 és 2002 között élt. Így a két város, amely a legnagyobb hatást gyakorolt Yves Saint Laurent munkásságára, egyszerre kapott múzeumot híres „földijükről”.

02

— De térjünk vissza Marrákes városába! Az épület az egzotikus növényeket felvonultató Jardin Majorelle tőszomszédságában helyezkedik el. A botanikus kert Yves Saint Laurent kedvelt helye volt a városban, 2008 óta pedig a Pierre Bergé–Yves Saint Laurent Alapítvány tulajdona. Az épület tömegében egyszerre markánsak az ortogonális, kubusos tömegek és az ívek is – ezt a szerkesztést Yves Saint Laurent vázlatai ihlették, amelyekre éppúgy jellemző a lendületes vonalvezetés, mint a határozott, egyenes vonalak. Ahogy a tömeget, úgy a homlokzatot és a belső terekben megjelenő anyagokat is a divattervezés világa ihlette: a homlokzatok felső részén megjelenő, változatosan falazott és fény-árnyék hatásokkal

05
06

játszó téglaburkolat a ruhaszövet sokszorosan nagyított képére emlékeztet, míg a belsőben ragyogó sík felületek jelennek meg, akár egy drága zakó selyem bélésanyaga. [3]

— A külső homlokzatokon megjelenő anyagok egymás fölé rétegzettsége elvágólagos: a járdaszinttől, szinte a járdából kinőve sík terrazzo burkolat indít, amelyet helyi kő- és márványanyag felhasználásával készítettek, majd, akárha a földszint feletti földémet látnánk, keskeny betonsáv következik, amelyet ugyanolyan szélességű, sík hatású, téglaburkolatú sáv követ. Az épületegyüttes koronája az emeleti szint, amelyet az előzővel megegyező téglával burkoltak, de sokféle különböző rakásmódot felvonultatva, szinte katalógusszerűen felvillantva az izgalmasabbnál izgalmasabb felületeket, körbejárva a homlokzatokon. A téglák helyi, marokkói alapanyagból készültek.

07

09

08

— Az ortogonális rend és a körívek ütköztetése az alaprajzon is folytatódik: bár itt a merőleges szerkesztés dominál, a múzeum főbejárata mégis egy tökéletes kör alakú belső udvarba vezet, ahonnan továbbhaladva kis négyzetes zárt udvarba pillanthatunk be, amelyet ismét csak kör alakú apró medence ural. A főbejárat tengelye kiállítási és egyéb – kereskedelmi és további kiegészítő – funkciókra osztja az épületet, a könyvtár, a tárgyraktárak és az archívum pedig a pincészinthen helyezkednek el.

— A múzeum 5 000 ruhadarabot és 15 000 kiegészítőt őriz és mutat be a látogatóknak, emellett több tízezer rajzot, vázlatot és számos különböző, a tervezőhöz köthető tárgyat is őriz. A több mint 4 000 m² alapterületű épületben nagy hangsúlyt fordítottak a több évtizedes papírok és ruhaszövetek biztonságos elhelyezésére: ezek állagmegővését szolgálja a hőmérsékletet és páratartalmat is szabályozó

06

01

04

- 04 Az útkereszteződés felől nézve a homlokzat félkörívben fordul át
- 05 Ívek és ortogonális vonalak találkozása
- 06 Földszinti alaprajz

05

06

- A | Múzeum főbejárata
- B | Külső patio
- C | Előcsarnok
- D | Belső patio
- E | Múzeumbolt
- F | Állandó kiállítás
- G | Időszaki kiállítás
- H | Kávézó
- I | Előadóterem

07

08

A homlokzatok felső részén megjelenő, változatosan falazott és fény-árnyék hatásokkal játszó téglaburkolat a ruhaszövet sokszorosan nagyított képére emlékeztet, míg a belsőben ragyogó sík felületek jelennek meg, akár egy drága zakó selyem bélésanyaga.

légkondicionálás, és az sem véletlen, hogy a tárgyraktár és az archívum a terepszint alatt kapott helyet, ahol még a nagy melegben is biztosítható az állandó hőmérséklet.

— Az épületben 400 m²-en állandó kiállítást rendeztek be, további 150 m² pedig az időszakos kiállítások teréül szolgál. Mindezek mellett elhelyeztek egy könyvesboltot, egy kávézót, egy 130 ülőhelyes előadótermet, és egy könyvtárat is. A könyvtár 5 000 tételt számlál – az itt elérhető könyvek nemcsak Yves Saint Laurent munkásságába és a divatvilágba nyújtanak betekintést, hanem azt a világot is bemutatják, amely a divattervezőt inspirálta: az észak-afrikai város építésze, botanikája, a berber kultúra, az arab és andalúziai történelem, földrajz és irodalom.

08

10

— A tervezők, Olivier Marty és Karl Fournier (Studio KO) otthonosan mozogtak a marokkói tervezési helyszínen, Párizsban és Marrákesben működtetnek irodát. [4] Bár kétségkívül ez az eddigi legnagyobb volumenű munkájuk, számos villát, éttermet, hotelt is terveztek, amelyekre ugyanúgy jellemző a múzeum részleteiben is nyilvánvalóvá vált elegancia.

— Az épület az ArchDaily építészeti portálon meghirdetett „Az év háza 2020” (*Building of the Year 2020*) versenyen a kulturális épület kategória győztese lett. [5]

09

10

- 07 A mesterien kezelt téglafelületet a fény-árnyék hatások teszik igazán mozgalmassá
- 08 A téglá és a terrazzo felületek közötti kontrasztot enyhíti a hasonló színárnyalat választása
- 09 A belső felületek ragyogóak, akár egy drága zakó selyembélése
- 10 Nagy gondot fordítottak az előadóterem kialakítására

IRODALOM / REFERENCES

- [1] **Koolhaas, Rem:** „Múzeumgarázs: kortárs gáléria a Gorkij Parkban”, *Metszet*, Vol 7, No 1 (2016), pp 34–37.
- [2] **Ware-Nagy, Orsolya:** „Időutazás tizennégyezer négyzetméteren: a Szépművészeti Múzeum felújítása és az újranyitott Román Csarnok”, *Metszet*, Vol 11, No 1 (2020), pp 12–19, DOI: <10.33268/Met.2020.1.1> [utolsó belépés: 2020-05-06].
- [3] „Yves Saint Laurent Museum”, *Archello* [online], hozzáférhető: <<https://archello.com/en/project/yves-saint-laurent-museum>> [utolsó belépés: 2020-05-06].
- [4] Studio KO [honlap], hozzáférhető: <<http://www.studioko.fr>> [utolsó belépés: 2020-05-06].
- [5] „Building of the Year 2020”, *ArchDaily* [online], hozzáférhető: <<https://boty.archdaily.com/us/2020>> [utolsó belépés: 2020-05-06].

ÉPÍTÉSZ: Studio KO (Karl Fournier, Olivier Marty) | ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSÁK: Fayçal Tiaiba, Elena Jiménez Moreno, Marouane Bendahmane, Hervé Micaud, Rabia Akhal Laayoune | MEGBÍZÓ: Jardin Majorelle SCA | SZERVEZETI ÉPÍTÉSZ: Claire Patteet | BELSŐÉPÍTÉSZET / KIÁLLÍTÓTÉR ÉS KÖNYVESBOLT: Christophe Martin | BELSŐÉPÍTÉSZET / KÁVÉZÓ: Yves Taralon | AKUSZTIKAI KONZULENS: Theatre Project Consultant | LEVÉLTÁR ÉS MŰTÁRGYMEGŐRZÉSI ÉPÍTÉSZ: Jean-Michel Rousseau Architectes | MEGŐRZÉSI KONZULENS: X-Art Conservation Préventive | TÁJÉPÍTÉSZET: Madison Cox | VILÁGÍTÁSTECHNIKA: I.C.O.N. Lighting | FELIRATOK TERVEZÉSE: Studio Apeloig | GENERÁLKIVITELEZÉS: Bymaro

ABSTRACTS

KATONA, Vilmos – FUNK, Bogdán: MESSAGE TO THE FUTURE

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 14-23, DOI: 10.33268/Met.2020.3.1

HOLY CHURCH OF POPE JOHN PAUL II, PÁTY, HUNGARY | Architect: **Robert GUTOWSKI**

From the 1980s onwards Páty has steadily grown a satellite town to Budapest, mixed in terms of architectural character and identity. To build a new church is not a question of placing bricks upon brick, somehow held together by a concrete substructure, more

is required to reflect a growing community. Therefore the choice of adopting an elliptical plan form references the strong tradition for geometry in religious architecture to create a communal space that supports not only the Eucharistic rite, also a new congregation.

Finally the use of brickwork combined with smooth rendered interiors defines the balance between public and spiritual spaces, the old village structure and the new inhabitants of a growing town.

DEICHLER, Tímea: COMMUNICATION LEVELS

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 24-29, DOI: 10.33268/Met.2020.3.2

BEERCROFT BUILDING, UNIVERSITY OF OXFORD, UNITED KINGDOM | Architect: **HAWKINS BROWN**

A theoretical and experimental physics research facility require innovative design solutions in terms of a building's functionality and location, especially when set in a world famous historical context. This building functions at many levels, ranging from

the secluded basement labs to the open communal workspaces. These workspaces are located purposely at split floor levels to create a conversational atmosphere. The game of togetherness through separation is played out throughout the building's fabric,

further referenced in the use of materials: bronze, glass and copper applied in a similar rhythm to its neighbouring buildings. The aim being to follow the current tendency in the UK's educational architecture.

CSANÁDY, Pál: FORTY THREADS OF DOUGLAS FIR

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 30-35, DOI: 10.33268/Met.2020.3.3

WOODEN CHAPEL, UNTERLIEZHEIM, GERMANY | Architects: **John PAWSON**

At what first appears to be a pile of fresh cut logs a wayside chapel has been raised at the edge of a forest clearing. A design which raises questions of emotions, transcendentalism, even propaganda or

mysticism this log built chapel could be said to function on a less than sacrilegious level and more as a place to wonder at the beauty of nature, calm and peacefulness. A minimalist use of materials, technical solutions and

spatial experimentation can be, as in this case, employed to create this type contemplative space.

WARE-NAGY, Orsolya: FINE TEXTILED BRICK

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 36-41, DOI: 10.33268/Met.2020.3.4

YVES SAINT LAURENT MUSEUM, MARRAKESH, MOROCCO | Architects: **STUDIO KO**

When designing a museum the main challenge is to create a neutral background upon which artefacts and artworks might be presented which is made easier when the nature of the exhibits is known, items of clothing,

accessories and drawings all created by the same hand: therefore the real challenge lays with how to dress the museums exterior. Rising from stone at pavement level, passing over a concrete belt up towards decorative

brickwork which has been treated more in like a textile than a construction material creating a play on light and form indicative of the works of Yves Saint Laurent.

WESSELENTI-GARAY, Andor: GRAPHICS ENGRAVED ON WATER

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 42-49, DOI: 10.33268/Met.2020.3.5

STOPPER - TTS BARGE, BUDAPEST, HUNGARY | Architects: **Marcel FERENCZ and György DÉTÁRI**

The Danube as metaphor for a nations culture, people, language, traditions, possibly political and social systems sets the ideal background for developing a barge as a social events hub. Taking this to the next level a barge placed

on the river is no longer a building, boat or an urban intervention, it can be regarded as a work of art. Here a barge has been developed in such a fashion as to function on many levels ranging from its primary purpose

as an events location, social tool and focal point reflecting not only itself but also its social/economic context.

GETTO, Katalin: COLOUR PATCH ALONG THE KANONOKSOR

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 50-55, DOI: 10.33268/Met.2020.3.6

SAINT MOORS KINDERGARTEN, PÉCS, HUNGARY | Architects: **József KOLLER and László CSATAI**

Moving through the historic centre of Pécs a solid patch of colour appears, a cardinal red rendered assembly of play blocks. Following the initial impact of this bold building, the horizontal, transparent nature

of its form takes precedence creating a safe place for children to learn and play whilst framing unobstructed views of its surroundings. Following examples of kindergartens in both Japan and China the

flat roof serves as a playground maximising the potential for child development in conjunction with the idea of creating a "microcosmic" symbolic environment.

KAPOVITS, Géza – SZILVÁSI, Attila: RED ROCK, REDWOOD, RESTAURANT

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 56-59, DOI: 10.33268/Met.2020.3.7

MARINA, ALSÓÓRS, HUNGARY | Architects: **Attila SZILVÁSI, Attila BENDE and Gábor KISS**

The genius loci of the Lake Balaton inspires an all encompassing architectural response. The development of a marina naturally leads to the need for a complex building that changes function: from leisure during the high season

to a maintenance facility during downtime. Use of local Balaton Redstone combined with larch as a decorative covering combines the local architectural character with a traditional for timber in maritime design. The resulting

building is balanced according to orientation: leisure towards the lake and maintenance towards the land. Rational and aesthetically apt for the location